

РЕШЕНИЕ

№ 80

гр. гр. Добрич, 15.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана Г. Дякова

Членове: Анна Великова
Станислав Т. Ангелов

при участието на секретаря Павлина Ж. Пенева
като разгледа докладваното от Станислав Т. Ангелов Въззивно гражданско дело № 20233200500021 по описа за 2023 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производството по делото е образувано по реда на глава XX от ГПК по жалба рег.№ 3383/14.11.2022 год. на Л. А. К., гражданин на Руската федерация, родена на ***** г. в Т.о., СССР, с адрес: гр. К., чрез упълномощения адвокат М. К. от АК – гр. Добрич, срещу решение № 118/28.10.2022 год. на Каварненския районен съд по гр. дело № 326/2021 год., с което е признато за установено по отношение на жалбоподателката, че на основание чл. 23, ал. 1 от СК К. Б., Британски гражданин, роден на ***** г. в О., В., притежаващ паспорт № ***, издаден на ***г. от Паспортна служба В., валиден до *** г., е собственик на придобития с изцяло лични средства по време на брака на страните с договор, обективиран в нотариален акт за покупко- продажба на недвижим имот № 043, том 2, рег.№ 891, дело № 184 от 22.05.2017 г. на Нотариус С.А., рег.№ 091, вписан в СВ – К. под акт № 149, том 3, дело № 467/2017 г., вх. рег. № 1046/22.05.2017 г.: недвижим имот с кадастрален идентификатор 35064.501.2337.1.30, представляващ МАГАЗИН № 2, находящ се в гр.К., ***, с предназначение на самостоятелния обект: за търговска дейност, със застроена площ от 15,40 кв.м., с брой нива на обекта: едно, ведно с прилежащи части: 2,91 кв.м. ид.

части от общите части на сградата и съответните ид. части от отстъпеното право на строеж, разположена в поземлен имот с идентификатор 35064.501.2337, в който е разположена сградата с идентификатор 35064.501.2337.1, която сграда е с предназначение – апартаментен хотел и в която се намира самостоятелния обект – магазин № 2.

Със същото решение КРС е осъдил Л. А. К. да заплати на К. Б. сумата от 688,73 лв., представляваща сторените съдебни разноски за адвокатско възнаграждение.

По повод жалбата Добричкият окръжен съд разгледа съдържащите се в нея оплаквания, становището на противната страна и с оглед на тях и събраните по делото доказателства провери обжалваното решение и основателността на искове, като приема за установено следното:

Жалбата, предмет на разглеждане по настоящото дело, е подадена на 14.11.2022 г. от процесуално легитимирано лице, с правен интерес от обжалване на неизгодното за него първоинстанционно решение, като срокът за въззивно обжалване по чл. 259, ал. 1 от ГПК е спазен, доколкото препис от решението е връчен на жалбоподателя на 01.11.2022 г.

При извършената по реда на чл. 267 от ГПК, във връзка с чл. 262 от ГПК проверка, въззивният съд констатира, че съдържанието на жалбата отговаря на изискванията по чл. 260, т.т. 1, 2, 4 и 7 от ГПК и чл. 261, т.1-4 от ГПК и са представени приложенията по чл. 261 от ГПК.

В жалбата не е отправено искане за събиране на нови доказателства по смисъла на разпоредбата на чл. 260, т. 6 от ГПК.

Въззивницата намира решението за неправилно поради погрешно прилагане на материалния и процесуалния закон; решението също така противоречи на действителното правно положение и събраните по делото доказателства.

Според представителя на Л. А. К. няма достатъчно убедителни доказателства, че е осъществена трансформация на личното имущество на К. Б. при придобиването на процесния имот. В тази връзка се оспорва характера на банковия влог на ищеца като негово лично имущество. Сочи се, че жалбоподателката също е притежавала парични средства, които са използвани за обзавеждането и привеждането на имота във вид, годен за обитаване. Поддръжката и ремонта на жилището също е осъществяван със

средства на Л. К..

Оспорва се изводите на съда в обратния смисъл, като се настоява, че районният съд не е обсъдил и преценил всички доказателства, представени от страна на жалбоподателката в хода на производството.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК писмен отговор по въззивната жалба е подаден от насрещната страна, която я счита за неоснователна. Въззиваемият настоява, че решението на районният съд е правилно и законосъобразно, с оглед доказаните правопораждащи факти, поради което следва да бъде потвърдено. Иска се присъждане на сторените по делото съдебни разноски.

Сочи се, че едва с въззивната жалба се въвеждат възражения относно произхода на средствата, с които е закупен процесния имот. В тази връзка се настоява, че е доказано по делото как е финансирана покупката на имота – със средства от банковия влог на К. Б. открит в България, които средства първоначално са се намирали в сметката му във В., което изключва твърденията на жалбоподателката за принос от нейна страна при придобиването на имота.

Подадената жалба подлежи на разглеждане по същество в съответствие с уредените в чл. 269 от ГПК правомощия на въззивната инстанция: служебна проверка на валидността на цялото решение, по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси съдът е ограничен в рамките на посоченото в жалбата. В случая решението е постановено от надлежен орган, функциониращ в законен състав, в пределите на правораздавателната му власт. Решението е в писмена форма и е подписано, а волята на съда е изразена по начин, позволяващ да се разкрие нейното съдържание.

Производството по гр. дело № 326/2021 г. по описа на Каварненския районен съд е образувано по искова молба на К. Б., Британски гражданин, роден на **** г. в О., В., притежаващ паспорт №***, издаден на *** г. от Паспортна служба В., валиден до *** г., чрез упълномощения адвокат Д. П. от АК – гр. В., с която срещу Л. А. К., гражданка на Руската федерация, родена на **** г. в Т.о., СССР, притежаваща паспорт тип Р, код R U S № *** г., издаден от ФМС 55001, валиден до 01.06.2022г., с адрес: **, гр.*, с адрес за призоваване: настоящ адрес с. С.К., общ. В., обл. В., е предявен иск

по чл. 23, ал. 1 от СК за признаване за установено в отношенията на страните, че ищецът е изключителен собственик, поради пълна трансформация на лични средства, на придобития по време на брака му с ответницата недвижим имот, представляващ МАГАЗИН № 2, находящ се в гр.К., ***, с предназначение на самостоятелния обект: за търговска дейност, със застроена площ от 15,40кв.м., с брой нива на обекта: едно, ведно с прилежащи части: 2,91кв.м. ид.части от общите части на сградата и съответните ид.части от отстъпеното право на строеж, разположена в поземлен имот с идентификатор 35064.501.2337, в който е разположена сградата с идентификатор 35064.501.2337.1, която сграда е с предназначение – апартаментен хотел и в която се намира самостоятелния обект – магазин № 2.

В условията на евентуалност, ако главният иск бъде отхвърлен, ищецът е предявил иск по чл. 23, ал. 3 от СК за признаване за установено в отношенията между страните, че К. Б. е собственик на 9/10 идеални части от процесния имот, поради частична трансформация на лични средства.

Според твърденията в исковата молба процесният недвижим имот е закупен за сумата от 8 000 евро, като цената е била платена напълно на продавача по банков път в деня на подписване на нотариалния акт – 22.05.2017 г. лично и изцяло от лична банкова сметка на ищеца в „Уникредит Булбанк”АД. Изцяло с лични средства на К. Б. са заплатени и всички дължими такси по сделката – по ЗННД, по ЗМДТ и на СВ, за което е представено извлечение от неговата банкова сметка в „УниКредит Булбанк“ АД.

На следващо място се сочи, че по време на брака на страните ответницата не е работила, респ. не е реализирала трудови доходи, като нейната издръжка е била изцяло финансирана от ищеца. Л. А. К. не е притежавала лични средства, за да плати продажната цена на имота. Страните не са разполагали с общи семейни спестявания, както и никой от съпрузите не бил теглил кредит за закупуването на имота.

В срока по чл. 131, ал.1 от ГПК ответницата, чрез упълномощения адвокат М. К. от АК – гр. Добрич, е депозирала писмен отговор, според който предявеният иск е допустим, но изцяло неоснователен, поради липсата на установените от закона „материалноправни предпоставки“ за неговото уважаване.

К. е оспорила твърденията на ищеца относно наличието на пълна трансформация на негово лично имущество при придобиване на правото на собственост върху процесия недвижим имот, като се сочи, че паричният влог, от който е извършено плащане на цената не е бил лично имущество на К. Б., респ. презумцията за съвместен принос на страните при закупуване на имота не е била опровергана.

Според ответницата процесният недвижим имот – самостоятелен обект в сграда, представляващ магазин, съгласно нотариалния акт, всъщност се е използвал за жилищни нужди и е бил изцяло обзаведен и оборудван за живеене единствено от ответницата. Л. А. К. настоява, че е заплащала всички необходими разходи за имота – поддръжка, режимни и фонд „Ремонт и обновяване”, съгласно ЗУЕС и приетите от Общо събрание решения на етажната собственост. Оспорва твърденията на ищеца, че не е притежавала собствени средства в лична банкова сметка.

Безспорно е установено по делото, че К. Б. и Л. К. са бивши съпрузи, като същите са сключили граждански брак на *** г. в гр. Д., остров М. – в тази връзка по делото е приложено удостоверение за вписване на брак под № 31 от *** г., в гражданския регистър на Остров М., заверено с Apostille № /М/ИОМ 510877 на 18.07.2019г. от Негово превъзходителство – в официален превод на български език.

Не се спори, че бракът между страните, от който нямат родени деца, е прекратен с развод на *** г. по силата на Окончателно решение от *** г., постановено по дело № ZZ20D21298 на Семейния съд, заседаващ в Центъра на Съдебната и арбитражна служба на Нейно Величество Кралицата на В. и Северна Ирландия.

По силата на сключения на 22.05.2017 г. Договор за покупко-продажба, обективиран в нотариален акт № 43, том II, рег. № 891, дело № 184 от 22.05.2017 г. на нотариус с район на действие при Каварненския районен съд, с рег. № 91 на Нотариалната камара, който акт е вписан в СВ – К. под акт № 149, том 3, дело № 467/2017 г., вх. рег. № 1046/22.05.2017 г., страните са придобили, по време на брака си, правото на собственост върху недвижим имот, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 35064.501.2337.1.30 по КК и КР на гр. К., представляващ МАГАЗИН № 2, находящ се в гр.К., ул. „Осма” вх. А, ет. 0, с предназначение на

самостоятелния обект: за търговска дейност, със застроена площ от 15,40 кв.м., с брой нива на обекта: едно, ведно с прилежащи части: 2,91 кв.м. ид.части от общите части на сградата и съответните ид.части от отстъпеното право на строеж, разположена в поземлен имот с идентификатор 35064.501.2337, в който е разположена сградата с идентификатор 35064.501.2337.1, която сграда е с предназначение – апартаментен хотел и, в която се намира самостоятелния обект – магазин № 2.

От съдържанието на договора се установява, че той е сключен между „Калиакра пропърти“ ЕООД, като продавач, и Л. А. К., като купувач. В тази връзка твърденията на ищеца са, че цялата парична сума, вложена за закупуване на имота, е изцяло негова лична собственост. Произходът на тези средства е от продажбата през 2005 г. на собствения на К. Б. недвижим имот, находящ се в Обединено кралство В. и Северна Ирландия, за сумата от 179 000 паунда, както и от спестени суми от получаваната от ищеца пенсия. Това обстоятелство напълно изключвало приноса на ответницата при придобиването.

В условията на евентуалност ищецът настоява, че притежава 9/10 ид.ч. от собствеността върху описания имот.

В подкрепа на твърденията си, че цялата покупна цена от 8 000 евро, платена по банков за придобиването на процесния имот, е с произход от негова лична банкова сметка, открита в „УниКредит Булбанк“ АД, ищецът е представил на л. 25-27 от делото Информация за сметка № 70001522861148 за период: 10.02.2017 г. – 25.06.2019 г. на името на К. Б. с клиентски № 30500859, от която се установява, че на 22.05.2017 г. – това е датата на която е сключен процесния договор, е извършен банков превод на сумата от 15 903 лв., равняващи се на 6 985,29 британски паунда, по сметка на продавача по договора – „Калиакра пропърти“ ЕООД. На 22.05.2017 г. от посочената банкова сметка е изтеглена на каса от ищеца и сумата от 6 010 лв., равняващи се на 2 696,28 британски паунда. Ищецът сочи, че сметката в „УниКредит Булбанк“ АД е захранвана с парични средства, получени от банковата му сметка, открита в Nedbank Private Wealth, Douglas, Isle of Man. Произходът на притежаваните от него парични средства ищецът обосновава с извършената през 2005 г. продажба на недвижим имот, находящ се във В., за сумата от 179 000 британски паунда.

По искане на страните по делото са събрани и гласни доказателства, чрез разпита на водения от ищеца свидетел И.С.Г. и на свидетелите посочени от ответната страна: И.А.Д. и Т.К..

Първият свидетел, без родство със страните, заявява, че познава К. и Л., като познанство му с ищеца датира от повече от 10 години по повод професията му. Ищецът ангажирал свидетел, в качеството му на адвокат във връзка с делото му за развод пред Районен съд – Хасково с тогавашната му съпруга И. /И. М. Б./.

След развода си с И. К. и Л. сключили брак, като в периода 2015-2016 г. ищецът търсел свидетеля за съвет относно покупката на недвижим имот. Указало се, че със средства на Б. бил закупен имот на името на регистрираното от ответницата търговско дружество. Впоследствие ищецът заявил желание да закупи на свое име недвижим имот, за да осигури старините си в България.

Във връзка със закупуването на процесния имот И.Г. си спомня за проведен разговор с ищеца относно това, че в нотариалния акт фигурира единствено името на ответницата. Свидетелят обяснил на ищеца, че след като имотът е придобит по време на техния брак, имотът става СИО, независимо дали като купувачи са вписани и двамата съпрузи или само единият от тях. Г. разбрал, че К. К. не фигурира като купувач на процесния имот в нотариалния акт поради липсата на преводач от английски на български език в нотариалната кантора. Свидетелят посъветвал ищеца при закупуването на процесния имот да откри банкова сметка, от която да нареди банков превод в полза на продавача, а за дължимите при покупката данъци и такси да им пари в брой.

Впоследствие отношенията между страните се влошили като ищецът останал да живее в Англия, а ответницата заживяла с друг мъж, който я подпомагал финансово, тъй като Л. никога не е работила и е разчитала на парични средства, които ищецът е осигурявал.

Г. в своите показания е категоричен, че по време на брака на страните ответницата не е работила като е разчитала изцяло на издръжката на своя съпруг.

Димитров, без родство със страните, заявява единствено, че не познава страните, а е бил ангажиран от ответницата да монтира бойлер в процесния

имот. Втората свидетелка, в качеството си на съсед на страните, сочи, че е виждала два пъти ищеца в двора на сградата, в който се намира имота, а от ответницата получила ключ за имота, за да го наглежда, когато стопаните не го обитават.

С прекратяването на гражданския брак между страните се прекратява и възникналата между тях съпругеска имуществена общност и от неделима и бездялова се превръща в обикновена дялова съсобственост. Като такава тя подлежи на делба и се подчинява на общите принципи на делбеното производство. Разпоредбата на чл. 21 от СК презюмира съвместния принос на съпрузите по време на брака в придобиването на вещи или права върху вещи, поради което ѝ създава съпругеската имуществена общност по отношение на тях, независимо на чие име е станало придобиването. Законът обаче, в чл. 23, ал. 1 и 2 от СК дава възможност за установяване на едно фактическо положение, което се отклонява от презюмираната от закона СИО /чл. 21, ал. 3 от СК/ и равенството на дяловете /чл. 28 от СК/ и е основание за признаване на изключителното право на собственост по отношение на цялата вещ или на част от нея в полза на един от съпрузите.

От цитирания чл. 21, ал. 1 СК се вижда, че условията, при които възниква съпругеската имуществена общност, са точно определени. Те трябва да бъдат кумулативно проявени: 1) придобилият имуществото да има качеството на „съпруг“; 2) придобитото имущество да е от даден вид - вещ, право върху вещ; 3) имуществото да е придобито през време на брака; 4) то да е резултат на съвместен принос.

За да възникне съпругеска имуществена общност, вещните права трябва да са придобити от съпрузите „през време на брака“. Следователно сключването на брака и неговото прекратяване по принцип са рамката, в която се проявява действието на общността. Разводът обикновено се предшества от фактическа раздяла между съпрузите. През този период съвместно съпругеско съжителство липсва, но бракът формално съществува. Значи режимът на имуществена общност продължава да действа. Той не е отменен. Съдбата на придобитите имущества ще трябва да се определя в зависимост от приноса на съпрузите. В случая това обстоятелство получава особено значение.

Както вече бе посочено чл. 21, ал. 3 от СК установява законно

предположение (презумпция) относно наличието на съвместен принос: „Съвместният принос се предполага до доказване на противното”. Законните предположения са норми, които разпределят тежестта на доказване в процеса. Чл. 154, ал. 2 от ГПК предвижда: „Не е необходимо да се доказват факти, за които съществува установено от закона предположение...”. Това в случая означава, че при спор не е необходимо да се доказва наличието на съвместен принос. Трябва да се доказва липсата на съвместен принос. Не съпругът трябва да установява, че има принос. Другият съпруг, който твърди обратното, трябва да опровергае презумпцията, като установи, че съпругът му не е съдействал за придобиване на имуществото. За да се признае, че придобитото през време на брака имущество е придобито в режим на съпружеска имуществена общност, е необходимо то да е придобито в резултат на съвместен принос. Съгласно чл. 21, ал. 2 от СК съвместният принос на съпрузите може да се изрази във влягането на средства и труд, в грижи за децата и работа в домакинството. В обсъжданата хипотеза ищецът се позовава на трансформация на имущество, придобито по време на брака на страните със средства, които са негово лично притежание.

Според чл. 22, ал. 1 от СК вещните права, придобити преди брака, както и придобитите по време на брака по наследство и по дарение, принадлежат на съпруга, който ги е придобил. Лични са и вещните права, придобити от единия съпруг по реда на Гражданския процесуален кодекс, когато се насочва принудително изпълнение за личен дълг на другия съпруг върху вещи и права върху вещи, които са съпружеска имуществена общност. В чл. 23, ал. 1 и 2 от СК е уреден института на трансформацията – пълна и частична – на лично имущество на един от съпрузите, вложено при придобиване на вещи, права върху вещи или парични влогове през време на брака.

От систематичното тълкуване на разпоредбите на чл. 21, ал. 1 и 3, чл. 22 и чл. 23 от СК се налага извода, че лична собственост на единия съпруг е всяко имущество, което е придобито през време на брака без приноса на другия съпруг. Установеният в чл. 21, ал. 1 и 3 от СК принцип за общност на вещите, правата върху вещи и парични влогове, придобити през време на брака, е съвместният принос. Ако единият от съпрузите няма принос в придобиването, то и съответните вещи, права върху вещи и парични влогове, респ. части от тях, не са станали общи, а принадлежат на съпруга, който ги е придобил.

Съгласно разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от СК, вещните права придобити по време на брака в резултат на съвместен принос, принадлежат общо на двамата съпрузи, независимо от това на чие име са придобити. Лично имущество на съпруга е всичко, стоящо извън посочените в чл. 21, ал. 1 от СК обекти на съпружеската имуществена общност. За да се признае по-голям принос в придобиването по време на брака на страните недвижим имот в режим на съпружеска имуществена общност, в тежест на претендиращия съпруг /наследник/ заявил надлежно иска си по чл. 21, ал. 3 от СК е доказването – пълно и главно на следните правно релевантни факти: придобивната стойност на имота (според вида на възмездната сделка с вещно-правен ефект); размерът на вложените средства, които имат личен произход и са еквивалентни на придобивната стойност на спорния имот и влягането им към момента на придобиване на имуществото.

В случая твърденията на ищеца са, че недвижим имот с кадастрален идентификатор 35064.501.2337.1.30, представляващ МАГАЗИН № 2, находящ се в гр.К., ***, с предназначение на самостоятелния обект: за търговска дейност, със застроена площ от 15,40кв.м., е придобит по време на брака на страните, но при липса на съвместен принос и конкретно – на принос на ответницата Л. А. К., като имотът е платен изцяло с лични на ищеца средства, с произход от получената цена от продажбата на недвижим имот, находящ се във В., който имот е бил изключителна собственост на К. Б., заради което процесният имот, макар и сделката за него да е по време на брака, принадлежи на ищеца.

В тази връзка е и позицията на въззиваемия, че дори да се приемат за доказани твърденията на жалбоподателката, че е вложила средства за обновяването на имота, които средства да са повишили стойността на имота, не се отразяват на собствеността върху него, защото са настъпили след релевантното за спора обстоятелство, а именно че продажната цена е платена от ищеца с лични средства, поради което имотът е само негова собственост.

В тази насока е и обжалваното решение. Същото се явява неправилно.

В трайната и последователна съдебната практика на ВКС се приема, че придобиването на имот на името само на единия съпруг изключва трансформацията на лично имущество за другия. Когато се придобива на името на единия съпруг, както е в настоящия случай, може да възникне или

съпругеска имуществена общност /както се поддържа от ответницата/ или трансформация за придобиващия съпруг, като е без значение за правото на собственост с какво намерение друг е платил цената. Плащането на цената от единия съпруг, дори да се приеме за доказано, няма значение за правото на собственост върху имота, ако той не е страна по сделката, а титуляр на придобитото право е само другият съпруг и в този случай произходът на средствата за заплащане на цената е без значение. Правната норма, уреждаща преобразуването на лично имущество, се отнася само до съпруга, който участва като страна-приобретател във възмездна правна сделка за придобиване на вещни права. Само участник в придобивната сделка може да опровергава презумпцията за съвместен принос. В този смисъл е трайната практика на ВКС: Решение № 172/07.11.2019 г. по гр. дело № 71/2019 г. на I г. о., Решение № 347/15.10.2012 г. по гр. дело № 1071/2011 г. на IV г. о., Решение № 88/24.07.2015 г. по гр. дело № 1112/2015 г. на II г. о., решение № 828/20.12.2010 г. по гр. дело № 1477/2010 г. на IV г. о. Разрешението по т. 4 от ТР № 5/25.12.2014 г. по тълк. дело № 5/2013 г. на ОСГТК на ВКС, според което в случаите на придобиване на недвижим имот през време на брака с договор за покупко-продажба на името на двамата съпрузи може да се установява пълна и частична трансформация на лично имущество, на осн. чл. 23, ал. 1 и 2 от СК, се отнася до хипотеза, различна от настоящата – придобиване чрез покупко-продажба на името и на двамата съпрузи, която тук не е налице.

Изложеното означава, че съпругът К. Б., който не е страна - приобретател по покупката на имота по нотариален акт № 43, том II, рег. № 891, дело № 184 от 22.05.2017 г. на нотариус с район на действие при Каварненския районен съд, с рег. № 91 на Нотариалната камара, не може да претендира преобразуване на негово лично имущество, тъй като разпоредбата на [чл. 23, ал. 1 от СК](#), уреждаща подобно преобразуване, се отнася само до съпругата Л. А. К., която е участвала като страна-приобретател във възмездната правна сделка за придобиване на процесния имот, също така, само тя може да опровергава презумпцията за съвместен принос по чл. 21, ал. 3 от СК.

В подкрепа на тези изводи са и следните решения на ВКС: решение № [464 от 5.08.2010 г.](#) по гр. д. № 1136/2009 г., III г.о., решение № [129 от 4.05.2011 г.](#) по гр. д. № 89/2010 г., IV г. о., Решение № 39/27.04.2021 г. по гр.

дело № 2571/2020 г. на II г. о., Решение № 126/31.01.2020 г. по гр. дело № 352/2019 г. на II г. о., ГК, според които придобиването на имот обаче на името само на единия съпруг изключва трансформацията на лично имущество за другия. Когато се придобива на името на единия съпруг, може да възникне или съпружеска имуществена общност, или трансформация за придобиващия съпруг. С какво намерение друг е платил цената, е без значение за правото на собственост. Ако платилият цената е имал намерението да надари придобиващия съпруг - придобиващият съпруг става собственик по дарение, а ако платилият цената е имал намерение да го кредитира - придобиващият съпруг дължи връщане на заема. В случаите, когато се придобива на името на двамата съпрузи, възниква съпружеска имуществена общност. /Решение № 347 от 15.10.2012 г. на ВКС по гр. дело № 1071/2011 г. IV г. о., ГК/.

По правния въпрос настоящият състав споделя разрешенията в посочените решения на ВКС по изложените в тях съображения. С тях последователно се приема, че плащането на цената от единия съпруг няма значение за правото на собственост, ако той не е страна по сделката, а титуляр на придобитото право е само другият съпруг и че в този случай произходът на средствата за заплащане на цената е без значение.

Правната норма, уреждаща преобразуването на лично имущество се отнася само до съпруга, който участва като страна – приобретател във възмездна правна сделка за придобиване на вещни права. Само участник в придобивната сделка може да опровергава презумпцията за съвместен принос – Решение № 172/07.11.2019 г. по гр. дело № 71/2019 г. на I г. о., ГК.

С оглед дадения отговор на правния въпрос, настоящият съдебен състав приема, че е неправилен извода на районния съд, че съпругът, който не е участвал във възмездната придобивна сделка, може да доказва, че в резултат на трансформация на негови лични средства, е придобил в изключителна собственост процесния имот, а съпругата, която е сключила възмездната сделка, не е придобила вещни права върху процесния имот.

В обобщение на изложеното по-горе следва да се приеме, че дори да се приеме за доказано по делото, че средствата, с които е придобит процесния недвижим имот са лични на ищеца, то това обстоятелство няма значение за правото на собственост – имотът е придобит при условията на СИО, а ищецът може да има срещу бившата си съпруга облигационни претенции, но не и

претенции за трансформация на лично имущество. Поради това е безпредметно да се обсъждат свидетелските показания по въпроса за произхода на средствата, с които имотът е заплатен - какъвто и да е отговорът на този въпрос, той е без значение за основателността на предявения иск. В тази насока е Решение № 828/20.12.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1477/2010 г., IV г. о., ГК.

Предвид изложените съображения първоинстанционното решение е неправилно и незаконосъобразно и следва да бъде отменено, вкл. в частта, с която на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК са присъдени в полза на ищеца сторените от него разноски в първата инстанция.

Съгласно разпоредбата на чл. 271, ал. 2 от ГПК при отмяната на решението по главния иск се възстановява висиящността и по евентуално съединения с него иск, по който първоинстанционния съд не се е произнесъл.

С предявения в условията на евентуалност иск по чл. 23, ал. 2 от СК за признаване за установено в отношенията между страните, че ищецът е собственик на 9/10 идеални части от процесния имот, поради частична трансформация на лични средства, е необходимо да бъде доказано, че по време на брака на страните е придобит недвижим имот, като вложената за придобиването му сума има характер на лични на ищеца средства.

Частична трансформация е налице в случаите, когато придобитото по време на брака вещно право е отчасти със средства от лично имущество на единия съпруг, а останалата част от цената се доплаща с общи средства на двамата съпрузи или със заем, като в тези случаи лично притежание на съпруга е само съответната част от придобитото, освен ако тази част е незначителна.

Исковете по чл. 23, ал. 1 и ал. 2 от СК са установителни и имат за предмет преодоляване презумпцията за имуществена общност по отношение на придобитото по време на брака вещно право, като се цели да се признае изключителна или отчасти лична собственост на онзи от съпрузите, който е вложил свои лични средства, по отношение на които другия съпруг няма принос в набирането им.

Както вече беше посочено по-горе трайната практика на ВКС приема, че придобиването на имот обаче на името само на единия съпруг изключва трансформацията на лично имущество за другия. Когато се придобива на името на

единия съпруг, може да възникне или съпружеска имуществена общност, или трансформация за придобиващия съпруг, но не и за този, който не придобива, както е в конкретната хипотеза. С какво намерение последният е платил цената, е без значение за правото на собственост. Прието е от ВКС, че в такава хипотеза произходът на средствата за заплащане на цената е без значение, тъй като няма трансформация на лично имущество на неучастващия в сделката съпруг.

След като е безспорно установено, че процесният имот е придобит на името на ответницата, то независимо от произхода на средствата за изплащане на цената му, няма трансформация на лично имущество на ищеца. В тази насока е решение № 2597/11.08.2018 г. на Софийския апелативен съд по в. гр. Дело № 2487/2018 г.

Изложените по-горе съображения относно неоснователността на предявения главен иск се отнасят в пълна степен и по отношение на предявения в условията на евентуалност иск по чл. 23, ал. 2 от СК. Поради което този иск следва да се отхвърли.

С оглед изхода на спора пред настоящата инстанция претенцията на въззивната страна за присъждане на разноски се явява основателна. На основание чл. 81 и чл. 273 във връзка с чл. 78, ал. 3 от ГПК въззиваният следва да бъде осъден да заплати на Л. К. сумата от 1 111,51 лв. /хиляда сто и единадесет лева и петдесет и дена стотинки/, представляваща реално сторени разноски за платено адвокатско възнаграждение за двете инстанции в размер на 1 000 лв. /по 500 лв. за всяка една от инстанциите, за което по делото се съдържат доказателства, и държавна такса за въззивна жалба в размер на 111,51 лв.

К. Б.т няма право на разноски нито за първата, нито за въззивната инстанция, доколкото предявените от него искове са отхвърлени.

С оглед гореизложените съображения, Добричкият окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ изцяло решение № 118/28.10.2022 год. на Каварненския районен съд по гр. дело № 326/2021 год. и ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявения от К. Б., Британски гражданин, роден на *****г. в О., В., с адрес за призоваване: гр. В., ул. „***“, чрез упълномощения адвокат Д. П. от АК – гр. В., срещу Л. А. К., гражданин на

Руската федерация, родена на ***** г. в Т.о., с адрес: гр. К., с настоящ адрес: с. С.К., общ. В., обл. Варненска, иск по [чл. 23, ал. 1 СК](#) да се признае за установено по отношение на ответницата, че ищецът е изключителен собственик, поради пълна трансформация на лични средства, на недвижим имот с кадастрален идентификатор 35064.501.2337.1.30, представляващ магазин № 2, находящ се в гр. К., ***, с предназначение на самостоятелния обект: за търговска дейност, със застроена площ от 15,40 кв.м., с брой нива на обекта: едно, ведно с прилежащи части: 2,91 кв.м. ид.части от общите части на сградата и съответните ид.части от отстъпеното право на строеж, разположен в поземлен имот с идентификатор 35064.501.2337, в който е разположена сградата с идентификатор 35064.501.2337.1, която сграда е с предназначение – апартаментен хотел и в която се намира самостоятелния обект – магазин № 2, който имот е придобит по време на брака на страните с договор за покупко-продажба, обективиран в нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 043, том 2, рег. № 891, дело № 184 от 22.05.2017 г. на нотариус с рег. № 091, вписан в СВ – К. под акт № 149, том 3, дело № 467/2017г., вх. рег. № 1046/22.05.2017 г., като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОТХВЪРЛЯ предявения от К. Б., Британски гражданин, роден на ***** г. в О., В., с адрес за призоваване: гр. В., ул. „***, чрез упълномощения адвокат Д. П. от АК – гр. В., срещу Л. А. К., гражданин на Руската федерация, родена на ***** г. в Т.о., с адрес: гр. К., с настоящ адрес: с. С.К., общ. В., обл. Варненска, в условията на евентуалност иск по [чл. 23, ал. 2 от СК](#) да се признае за установено по отношение на ответницата, че ищецът е собственик на 9/10 идеални части, поради частична трансформация на лични средства, на недвижим имот с кадастрален идентификатор 35064.501.2337.1.30, представляващ магазин № 2, находящ се в гр.К., ***, с предназначение на самостоятелния обект: за търговска дейност, със застроена площ от 15,40 кв.м., с брой нива на обекта: едно, ведно с прилежащи части: 2,91 кв.м. ид.части от общите части на сградата и съответните ид.части от отстъпеното право на строеж, разположен в поземлен имот с идентификатор 35064.501.2337, в който е разположена сградата с идентификатор 35064.501.2337.1, която сграда е с предназначение – апартаментен хотел и в която се намира самостоятелния обект – магазин № 2, който имот е придобит по време на брака на страните с договор за покупко-продажба, обективиран в нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 043, том 2, рег. №

891, дело № 184 от 22.05.2017 г. на нотариус с рег. № 091, вписан в СВ – К. под акт № 149, том 3, дело № 467/2017г., вх. рег. № 1046/22.05.2017 г., като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА К. Б., Британски гражданин, роден на ***** г. в О., В., с адрес за призоваване: гр. В., ул. „***, ДА ЗАПЛАТИ на Л. А. К., гражданин на Руската федерация, родена на ***** г. в Т.о., с адрес: гр. К., с настоящ адрес: с. С.К., общ. В., обл. Варненска, направените от нея разноси пред двете инстанции общо в размер на **1 111,51 лв.** /хиляда сто и единадесет лева и петдесет и една стотинки/.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на Република България при условията на чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____